

Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk 2021/22

Sveriges officiella
statistik

Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk 2021/22

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för ekonomisk
statistik och analys
701 89 Örebro
010-479 50 00

Förfrågningar Lea Wedén
010-479 60 13
lea.weden@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Försäljning av mineralgödsel för jord- och trädgårdsbruk
2021/22

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2021/22

Producer Statistics Sweden
SE-701 89 Örebro, Sweden
+46 10-479 50 00

Enquiries Lea Wedén
+46 10-479 60 13
lea.weden@scb.se

You may copy and otherwise reproduce the contents in this publication.
However, remember to state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Sales of fertilisers for agricultural and
horticultural purposes in 2021/22

ISSN: 1654-3815 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2023-MI30SM2301_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Sammanfattning	3
Statistiken med kommentarer	4
Kort om statistiken	17
Statistikens ändamål och innehåll.....	17
Definitioner och förklaringar	18
Redovisningsår.....	18
Statistikens framställning.....	18
Uppgiftslämnare	18
Uppgifter	18
Insamling och granskning.....	18
Beräkningar.....	19
Statistikens kvalitet	19
Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2021/22	20
Summary	20
List of tables.....	21
List of terms	22

Sammanfattning

Minskad försäljning av kväve, fosfor och kalium

Försäljningen av kväve i mineralgödsel uppgick till 184 900 ton gödselåret 2021/22. Det är 5 procent lägre än närmast föregående gödselår. För fosfor uppgick försäljningen till 14 100 ton, en minskning med 21 procent jämfört med föregående gödselår. Försäljningen av kalium och svavel i mineralgödsel uppgick till 27 800 respektive 28 600 ton. För kalium är det en minskning med 15 procent jämfört med föregående gödselår. Svavel ligger på samma nivå som föregående år.

Försäljningen av mineralgödsel räknad som mängd näringsämne per hektar utnyttjad åkermark var för kväve 78 kg per hektar. För fosfor var motsvarande mängd 6 kg per hektar. För både kalium och svavel var den beräknade mängden 12 kg per hektar utnyttjad åkermark.

Kadmiuminnehållet i fosforgödselmedel sålda under 2021/22 beräknas till totalt 44 kg. Halten av metallen kadmium beräknas i medeltal till 3,1 gram per ton fosfor.

Via ordinarie handelskanaler för mineralgödsel förekommer även försäljning av gödselmedel tillåtna i ekologisk odling. Dessa är till största delen organiska gödselmedel. Den försålda mängden växtnäringsämnen i dessa gödselmedel uppgick till 3 300 ton kväve, 900 ton fosfor och 5 700 ton kalium under 2021/22. Försäljningen av svavel uppgick till 4 000 ton.

Statistiken med kommentarer

Försäljningen av kväve, fosfor, kalium och svavel i mineralgödsel under gödselåret 2021/22, det vill säga under perioden 1 juli 2021–30 juni 2022, redovisas i tabellerna 1 till och med 8. Försäljningsstatistikens kvantiteter av mineralgödsel är inte direkt överförbara till faktisk användning ett enskilt år.

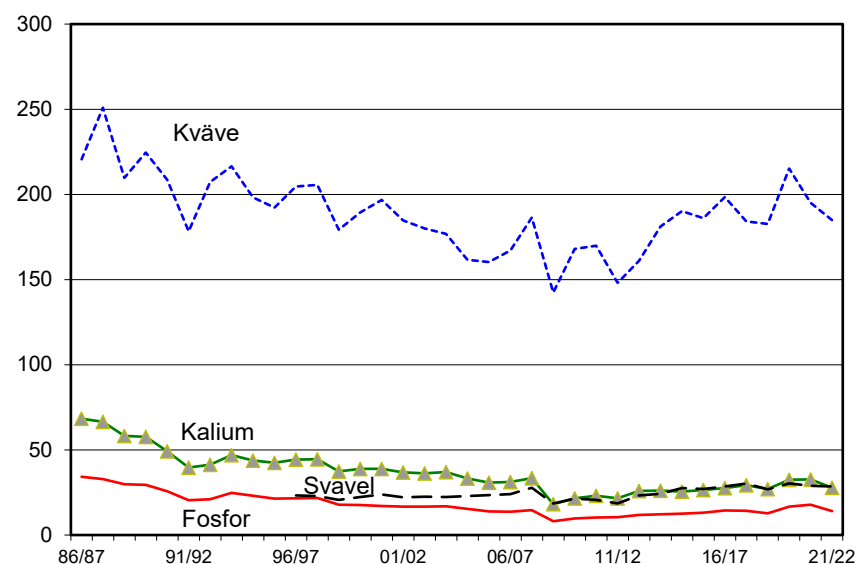
Försäljningen av kväve, fosfor och kalium minskade under 2021/22

Försäljningen av kväve, fosfor och kalium i mineralgödsel har visat en nedåtgående trend sedan början av 1980-talet och fram till och med gödselåret 2008/09.

På senare år har den odlade arealen höstsådda grödor varit större än tidigare, vilket ökat behovet av växtnäring till dessa högvakastande grödor. Att hektarskördarna trendmässigt ökat, med undantag för 2018, för till exempel höstvetete och vårkorn har också bidragit till det ökade behovet av växtnäring efter gödselåret 2008/09.

Försäljning av kväve, fosfor, kalium och svavel i mineralgödsel åren 1986/87–2021/22

Tusen ton

Försäljningen av kväve i mineralgödsel beräknas för gödselåret 2021/22 till 184 900 ton. Det är en minskning med 5 procent jämfört med närmast föregående gödselår.

Försäljningen redovisad per hektar utnyttjad åkermark uppgick till 78 kg per hektar för riket, en minskning med 4 kg per hektar jämfört med föregående år. Den högsta försäljningen, uttryckt som mängd kväve per

hektar utnyttjad åker, redovisas för Götalands södra slättbygder (130 kg per hektar) och för Götalands norra slättbygder (96 kg per hektar). För Nedre Norrland och Övre Norrland beräknas mängden kväve per hektar utnyttjad åker till 29 respektive 39 kg per hektar.

Försäljningen av fosfor uppgick 2021/22 till 14 100 ton, en minskning med 21 procent jämfört med närmast föregående gödselår. Försäljningen redovisad per hektar utnyttjad åkermark uppgick till 5,9 kg per hektar.

Försäljningen av kalium i mineralgödsel uppgick för gödselåret 2021/22 till 27 800 ton totalt. Försäljningen minskade med 15 procent jämfört med föregående år. Försäljningen redovisad per hektar utnyttjad åkermark beräknas till 11,8 kg per hektar. Gödselmedel tillåtna i ekologisk odling ingår inte, utan redovisas i stället i Tablå A. Dessa kan även säljas för användning i konventionell odling och för vissa gödselmedel, till exempel kalimagnesia, kan detta vara vanligt.

Försäljningen av svavel uppgick 2021/22 till 28 600 ton och ligger på samma nivå som föregående år. Försäljningen redovisad per hektar utnyttjad åkermark beräknas till 12,1 kg per hektar.

Stigande gödselpriser

Priserna på gödselmedel steg kraftigt under gödselåret och var som högst under våren 2022. Högre pris på mineralgödsel minskar den ekonomiskt optimala givan av mineralgödselmedel. Samtidigt steg de genomsnittliga avräkningspriserna för vegetabilierna under gödselåret. Högre produktpris höjer normalt den optimala gödselgivan för en gröda, medan lägre pris gör att den ekonomiskt optimala gödselgivan blir lägre.

Totalskördarna i Sverige var på en högre nivå än 2021 för både spannmål och potatis (*Skörd av spannmål, trindsäd, oljeväxter, potatis och slättervall 2022. Slutlig statistik JO0601*). Spannmålsskörden i Sverige beräknades till nästan 6 miljoner ton för år 2022. Det är 17 procent högre än under 2021. För matpotatis beräknades den totala skörden till 499 900 ton, vilket är 9 procent högre än för 2021. Totalskörden för slättervall var dock på en något lägre nivå än 2021.

Kadmium i mineralgödseln beräknas till totalt 44 kg

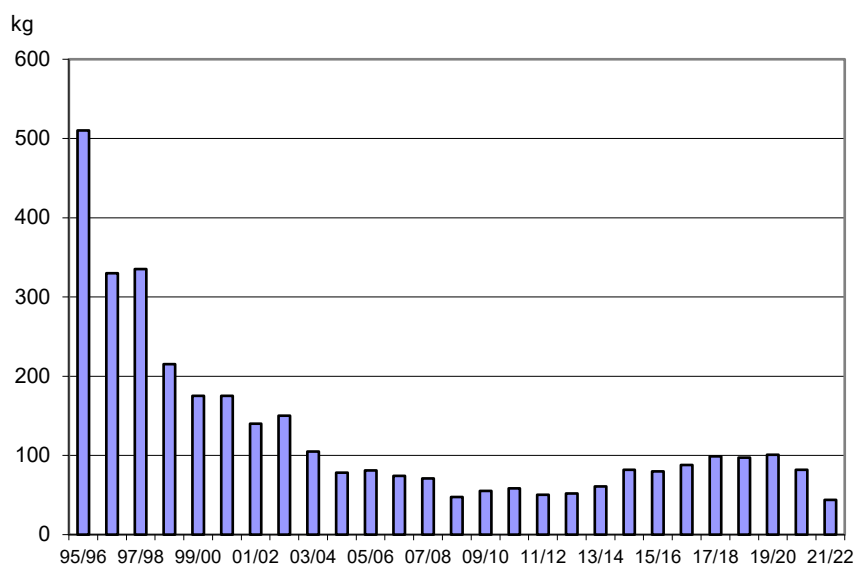
Den totala mängden kadmium i fosforgödselmedel sålda under 2021/22 beräknas till totalt 44 kg. Det innebär en minskning med 38 kg jämfört med föregående gödselår. Minskningen beror både på att försäljningen av fosforgödselmedel minskade, och på att gödselmedel med lägre kadmiuminnehåll använts i större utsträckning.

Halten av kadmium beräknas i medeltal till 3,1 gram per ton fosfor. Det är en minskning av halten med 1,5 gram per ton fosfor jämfört med föregående gödselår. Mängden kadmium i försålda fosforgödselmedel

redovisades första gången 1995/96 och jämfört med det året har kadmiumtillförseln via mineralgödsel minskat med 91 procent.

Metallen kadmium ingår i råfosfat som används vid gödseltillverkningen. Tidigare stod fosforgödslingen för den största kadmiumtillförseln till åkermark. I början av 1970-talet, då kadmiumtillförseln via mineralgödsel var högst, tillfördes ca 3,3 gram per hektar och år. Kadmiumhalten i fosforgödselmedel var då ca 150 g per ton fosfor. Halterna i fosforgödseln har successivt sjunkit, främst genom val av råvaror med låga kadmiumhalter. Sedan 1994 är det förbjudet att sälja mineralgödsel med kadmiumhalter som överstiger 100 g per ton fosfor. Mellan 1994 och fram till utgången av 2009 utgick en skatt för varje gram kadmium som översteg 5 gram per ton fosfor.

Mängd kadmium i försåld fosforgödsel åren 1995/96–2021/22

Kadmium tillförs åkermarken genom atmosfärisk deposition, användning av mineralgödsel, rötslam och stallgödsel. Kalkning är också en tillförselkälla. Enligt undersökningen Odlingsåtgärder i jordbruket 2019 (MI 30 SM 2003) beräknades den totala tillförseln av kadmium till åkermark via kalkningsmedel för år 2019 till 93 kg.

Försäljningen av kalium och svavel i gödselmedel tillåtna i ekologisk odling ökade

Via ordinarie handelskanaler för mineralgödsel förekommer även försäljning av gödselmedel som är tillåtna i ekologisk odling. Dessa kvantiteter redovisades första gången för gödselår 2002/03 och då enbart för kväve de första åren. I Tablå A redovisas försålda kvantiteter av kväve, fosfor, kalium och svavel i gödselmedel tillåtna i ekologisk odling för åren 2008/09–2021/22.

I Tablå A ingår både oorganiska och organiska gödselmedel, och dessa kvantiteter ingår inte i tabellerna 1–8.

Försäljningen av gödselmedel tillåtna i ekologisk odling redovisad som mängd växtnäring uppgick till 3 300 ton rent kväve, 900 ton fosfor och 5 700 ton kalium under år 2021/22. Försäljningen av svavel uppgick till 4 000 ton.

Gödselmedel tillåtna i ekologisk odling kan även säljas för användning i konventionell odling. För vissa gödselmedel, speciellt mineralgödselmedel som innehåller kalium och svavel, kan detta vara vanligt. Fördelningen mellan hur mycket som säljs för användning i ekologisk respektive konventionell odling kan inte kvantifieras.

Klassning av om ett gödselmedel är tillåtet för användning i ekologisk odling görs utifrån de uppgifter som uppgiftslämnarna lämnat eller andra tillgängliga uppgifter såsom produktbeskrivningar med mera. Om det är osäkert huruvida produkten är tillåten för användning i ekologisk odling, tas kvantiteten växtnäringsämne inte med i Tablå A. Till exempel är det orsaken till den lägre försäljningen av kalium och svavel för år 2012/13. Några partier av kalimagnesia, med innehåll av kalium och svavel klassades då inte som tillåtna i ekologisk odling, eftersom detta inte kunde styrkas. Dessa kvantiteter ingår i stället i resultatredovisningen i tabellerna 3, 4, 7 och 8 för detta år.

Uppgifterna om gödselmedel tillåtna i ekologisk odling är insamlade från de företag som redovisat försäljning av mineralgödsel. Hur stor del försäljningen från dessa företag motsvarar av den totala försäljningen av gödselmedel tillåtna i ekologisk odling är oklart. Uppgifterna får betraktas som osäkra.

Tablå A. Försäljning av kväve, fosfor, kalium och svavel (ton) i gödselmedel tillåtna i ekologisk odling åren 2008/09–2021/22¹

Gödselår	Ton			
	Kväve	Fosfor	Kalium	Svavel
2021/22	3 300	900	5 700	4 000
2020/21	3 300	900	4 700	3 200
2019/20	2 700	900	5 300	3 900
2018/19	2 500	800	4 200	3 100
2017/18	2 300	700	4 100	2 600
2016/17	1 600	500	3 500	2 500
2015/16	1 400	500	3 300	2 300
2014/15	1 400	400	3 000	2 100
2013/14	1 300	400	3 100	2 100
2012/13	1 800	600	2 000	1 500
2011/12	1 900	800	3 000	1 900
2010/11	1 200	500	2 700	1 800
2009/10	1 200	600	2 300	1 600
2008/09	1 300	800	1 400	1 000

1) Uppgifterna insamlade via de företag som även redovisat försäljning av mineralgödsel.

Liten minskning av utnyttjad åkerareal mellan 2021 och 2022

Vid beräkningen av kvantitet per hektar utnyttjad åkermark har försäljningsuppgifterna dividerats med arealuppgifter från *Jordbruksmarkens användning 2022. Slutlig statistik (JO0104)*. Utnyttjad åkermark har definierats som totala arealen åkermark minus arealen träda och ospecificerad åkermark. Det är då tänkt att motsvara all den areal som potentiellt skulle kunna gödslas med mineralgödsel.

Sammantaget minskade den areal som potentiellt skulle kunna gödslas med mineralgödsel med 24 400 hektar eller 1 procent mellan 2021 och 2022 och uppgick till 2 364 500 hektar för riket.

Arealen träda (som inte odlas) ökade med 16 500 hektar och arealen ospecificerad åkermark minskade 100 hektar mellan år 2021 och 2022. Ospecificerad åkermark är areal som tillhör företag som inte söker något EU-stöd och som antas vara ogödslad.

1 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2016/17–2021/22, tusen ton kväve (N)

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Nitrogen (thousand tonnes N)

Riket, produktionsområden och län	Tusen ton kväve (N)					
	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Hela riket	198,5	184,2	182,7	215,2	195,0	184,9
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	.	42,2	40,0
Götalands mellanbygder	.	.	.	.	28,5	27,0
Götalands norra slättbygder	.	.	.	.	41,6	39,4
Svealands slättbygder	.	.	.	.	44,8	42,5
Götalands skogsbygder	.	.	.	.	23,0	21,8
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	.	7,0	6,7
Nedre Norrland	.	.	.	.	4,2	3,9
Övre Norrland	.	.	.	.	3,8	3,6
Län						
01 Stockholms	5,0	4,5	4,4	5,8	4,8	4,6
03 Uppsala	14,2	13,2	12,7	11,3	13,4	12,7
04 Södermanlands	10,4	8,9	8,9	10,4	9,0	8,5
05 Östergötlands	20,5	18,1	19,5	20,9	17,3	16,4
06 Jönköpings	3,4	3,4	3,9	4,9	4,5	4,3
07 Kronobergs	2,4	2,1	1,9	2,5	2,3	2,2
08 Kalmar	11,0	11,5	10,5	12,6	9,0	8,6
09 Gotlands	6,9	5,7	4,8	6,7	6,3	5,9
10 Blekinge	3,0	2,5	2,2	2,8	2,3	2,1
12 Skåne	56,2	50,7	46,6	57,3	52,5	49,7
13 Hallands	9,8	9,3	9,7	12,3	9,8	9,3
14 Västra Götalands	33,1	32,2	33,7	39,7	33,1	31,4
17 Värmlands	2,2	2,2	2,6	3,4	4,9	4,7
18 Örebro	7,0	7,7	7,6	8,0	8,3	7,9
19 Västmanlands	5,5	4,7	5,2	6,5	7,1	6,7
20 Dalarnas	2,1	2,2	2,4	2,8	2,4	2,3
21 Gävleborgs	1,6	1,4	1,5	1,5	2,3	2,2
22 Västernorrlands	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,0
23 Jämtlands	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8
24 Västerbottens	1,6	1,6	1,9	2,6	2,5	2,4
25 Norrbottens	0,8	0,8	0,9	1,0	1,1	1,0

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

2 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2016/17–2021/22, tusen ton fosfor (P)

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Phosphorus (thousand tonnes P)

Riket, produktionsområden och län	Tusen ton fosfor (P)					
	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Hela riket	14,4	14,3	12,8	16,6	17,8	14,1
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	.	4,0	3,2
Götalands mellanbygder	.	.	.	.	1,9	1,5
Götalands norra slättbygder	.	.	.	.	4,8	3,8
Svealands slättbygder	.	.	.	.	4,7	3,7
Götalands skogsbygder	.	.	.	.	1,2	0,9
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	.	0,7	0,6
Nedre Norrland	.	.	.	.	0,3	0,3
Övre Norrland	.	.	.	.	0,3	0,2
Län						
01 Stockholms	0,4	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2
03 Uppsala	1,2	1,3	1,0	1,0	1,3	1,1
04 Södermanlands	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,7
05 Östergötlands	1,5	1,2	1,1	1,6	1,2	1,0
06 Jönköpings	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1
07 Kronobergs	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
08 Kalmar	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
09 Gotlands	0,5	0,5	0,3	0,5	0,5	0,4
10 Blekinge	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
12 Skåne	3,8	3,6	3,3	4,3	4,8	3,8
13 Hallands	0,6	0,5	0,5	0,7	0,5	0,4
14 Västra Götalands	3,3	3,4	3,0	4,0	4,2	3,3
17 Värmlands	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,4
18 Örebro	0,7	0,8	0,8	0,9	1,1	0,9
19 Västmanlands	0,5	0,5	0,4	0,6	0,8	0,6
20 Dalarnas	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
21 Gävleborgs	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2
22 Västernorrlands	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
23 Jämtlands	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
24 Västerbottens	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1
25 Norrbottens	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

3 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2016/17–2021/22, tusen ton kalium (K)

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Potassium (thousand tonnes K)

Riket, produktionsområden och län	Tusen ton kalium (K)					
	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Hela riket	27,5	29,2	27,0	32,4	32,6	27,8
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	.	9,2	7,9
Götalands mellanbygder	.	.	.	.	5,5	4,7
Götalands norra slättbygder	.	.	.	.	6,2	5,3
Svealands slättbygder	.	.	.	.	5,7	4,9
Götalands skogsbygder	.	.	.	.	2,9	2,4
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	.	1,5	1,3
Nedre Norrland	.	.	.	.	0,9	0,8
Övre Norrland	.	.	.	.	0,6	0,5
Län						
01 Stockholms	0,6	0,8	0,5	0,7	0,5	0,4
03 Uppsala	1,3	2,6	1,3	1,2	1,5	1,3
04 Södermanlands	0,9	0,9	0,9	1,1	0,6	0,5
05 Östergötlands	1,8	1,6	1,9	2,2	1,5	1,3
06 Jönköpings	0,4	0,5	0,5	0,7	0,5	0,4
07 Kronobergs	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
08 Kalmar	0,5	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5
09 Gotlands	1,4	1,2	0,9	1,2	1,3	1,1
10 Blekinge	0,5	0,4	0,4	0,5	0,3	0,3
12 Skåne	10,0	9,7	9,0	10,9	12,2	10,4
13 Hallands	1,5	1,4	1,6	1,6	1,4	1,2
14 Västra Götalands	4,8	5,1	5,1	6,3	6,0	5,1
17 Värmlands	0,5	0,6	0,6	0,8	1,2	1,1
18 Örebro	1,2	1,4	1,4	1,5	1,5	1,3
19 Västmanlands	0,7	0,7	0,6	0,8	0,9	0,8
20 Dalarnas	0,4	0,5	0,6	0,7	0,9	0,8
21 Gävleborgs	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4
22 Västernorrlands	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
23 Jämtlands	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
24 Västerbottens	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	0,3
25 Norrbottens	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

4 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2016/17–2021/22, tusen ton svavel (S)

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Sulphur (thousand tonnes S)

Riket, produktionsområden och län	Tusen ton svavel (S)					
	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Hela riket	28,5	30,2	26,9	30,3	28,9	28,6
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	.	6,2	6,2
Götalands mellanbygder	.	.	.	.	4,2	4,2
Götalands norra slättbygder	.	.	.	.	6,2	6,1
Svealands slättbygder	.	.	.	.	6,6	6,6
Götalands skogsbygder	.	.	.	.	3,4	3,4
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	.	1,0	1,0
Nedre Norrland	.	.	.	.	0,6	0,6
Övre Norrland	.	.	.	.	0,6	0,6
Län						
01 Stockholms	0,7	1,0	0,7	0,8	0,7	0,7
03 Uppsala	1,9	3,9	1,8	1,5	2,0	2,0
04 Södermanlands	1,4	1,3	1,2	1,4	1,3	1,3
05 Östergötlands	2,9	2,6	2,8	2,9	2,6	2,5
06 Jönköpings	0,4	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7
07 Kronobergs	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
08 Kalmar	1,5	1,6	1,4	1,6	1,3	1,3
09 Gotlands	1,2	1,0	0,8	1,1	0,9	0,9
10 Blekinge	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
12 Skåne	8,4	7,9	7,3	8,5	7,8	7,7
13 Hallands	1,4	1,3	1,4	1,7	1,5	1,4
14 Västra Götalands	4,6	4,9	4,9	5,5	4,9	4,9
17 Värmlands	0,3	0,4	0,4	0,5	0,7	0,7
18 Örebro	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2
19 Västmanlands	0,8	0,8	0,7	0,9	1,1	1,0
20 Dalarnas	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
21 Gävleborgs	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
22 Västernorrlands	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2
23 Jämtlands	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
24 Västerbottens	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4
25 Norrbottens	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

5 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2016/17–2021/22, kg kväve (N) per hektar utnyttjad åkermark

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Nitrogen (N), kg per hectare of utilised arable land

Riket, produktionsområden och län	kg kväve (N) per hektar					
	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Hela riket	83	77	76	90	82	78
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	.	135	130
Götalands mellanbygder	.	.	.	.	94	91
Götalands norra slättbygder	.	.	.	.	100	96
Svealands slättbygder	.	.	.	.	84	80
Götalands skogsbygder	.	.	.	.	53	51
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	.	42	41
Nedre Norrland	.	.	.	.	30	29
Övre Norrland	.	.	.	.	40	39
Län						
01 Stockholms	71	65	63	83	71	68
03 Uppsala	96	91	86	77	93	87
04 Södermanlands	91	78	77	91	79	76
05 Östergötlands	107	96	102	109	91	88
06 Jönköpings	41	40	46	58	54	51
07 Kronobergs	54	46	43	56	52	50
08 Kalmar	95	101	91	110	79	75
09 Gotlands	84	70	58	82	77	74
10 Blekinge	101	87	77	96	77	75
12 Skåne	132	120	110	135	124	119
13 Hallands	94	90	94	119	96	92
14 Västra Götalands	78	76	79	93	78	74
17 Värmlands	24	23	27	36	51	49
18 Örebro	75	82	80	86	90	86
19 Västmanlands	61	53	56	71	79	75
20 Dalarnas	38	40	44	50	44	43
21 Gävleborgs	25	22	23	24	37	36
22 Västernorrlands	22	22	23	25	25	24
23 Jämtlands	20	21	21	25	24	23
24 Västerbottens	28	27	31	45	43	42
25 Norrbottens	26	26	31	34	36	35

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

6 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2016/17–2021/22, kg fosfor (P) per hektar utnyttjad åkermark

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Phosphorus (P), kg per hectare of utilised arable land

Riket, produktionsområden och län	kg fosfor (P) per hektar					
	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Hela riket	6,0	6,0	5,3	6,9	7,5	5,9
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	.	12,9	10,3
Götalands mellanbygder	.	.	.	.	6,1	4,9
Götalands norra slättbygder	.	.	.	.	11,6	9,3
Svealands slättbygder	.	.	.	.	8,8	7,0
Götalands skogsbygder	.	.	.	.	2,7	2,1
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	.	4,3	3,4
Nedre Norrland	.	.	.	.	2,5	2,0
Övre Norrland	.	.	.	.	2,7	2,2
Län						
01 Stockholms	5	5	4	6	5	4
03 Uppsala	8	9	7	7	9	7
04 Södermanlands	6	6	6	7	7	6
05 Östergötlands	8	6	6	8	7	5
06 Jönköpings	1	1	2	3	2	1
07 Kronobergs	2	2	2	3	2	2
08 Kalmar	2	3	2	3	3	2
09 Gotlands	7	6	4	6	6	5
10 Blekinge	5	4	4	5	3	2
12 Skåne	9	9	8	10	11	9
13 Hallands	6	5	5	6	5	4
14 Västra Götalands	8	8	7	9	10	8
17 Värmlands	2	2	2	4	5	4
18 Örebro	8	9	9	9	12	10
19 Västmanlands	5	5	4	6	9	7
20 Dalarnas	3	4	5	6	6	5
21 Gävleborgs	2	2	1	2	4	3
22 Västernorrlands	1	1	1	1	2	1
23 Jämtlands	1	1	1	1	1	1
24 Västerbottens	1	1	1	2	3	2
25 Norrbottens	1	1	2	2	3	3

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

7 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2016/17–2021/22, kg kalium (K) per hektar utnyttjad åkermark

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Potassium (K), kg per hectare of utilised arable land

Riket, produktionsområden och län	kg kalium (K) per hektar					
	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Hela riket	11,5	12,3	11,2	13,5	13,6	11,8
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	.	29,6	25,7
Götalands mellanbygder	.	.	.	.	18,1	15,7
Götalands norra slättbygder	.	.	.	.	15,1	13,1
Svealands slättbygder	.	.	.	.	10,7	9,2
Götalands skogsbygder	.	.	.	.	6,6	5,7
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	.	9,1	7,8
Nedre Norrland	.	.	.	.	6,7	5,8
Övre Norrland	.	.	.	.	6,7	5,9
Län						
01 Stockholms	9	11	7	10	7	6
03 Uppsala	9	18	9	8	11	9
04 Södermanlands	7	8	8	10	5	4
05 Östergötlands	9	9	10	12	8	7
06 Jönköpings	5	5	6	8	6	5
07 Kronobergs	7	7	7	9	7	6
08 Kalmar	4	6	6	6	5	4
09 Gotlands	17	14	10	15	16	14
10 Blekinge	16	15	14	16	11	10
12 Skåne	23	23	21	26	29	25
13 Hallands	15	14	15	16	14	12
14 Västra Götalands	11	12	12	15	14	12
17 Värmlands	5	7	6	8	13	11
18 Örebro	13	15	15	16	17	14
19 Västmanlands	7	8	7	9	10	9
20 Dalarnas	7	9	10	12	17	15
21 Gävleborgs	4	4	3	4	7	6
22 Västernorrlands	3	3	2	3	3	3
23 Jämtlands	3	3	3	3	3	2
24 Västerbottens	4	3	4	6	6	5
25 Norrbottens	5	5	6	5	9	8

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

8 Försäljning av mineralgödsel till jord- och trädgårdsbruk åren 2016/17–2021/2022, kg svavel (S) per hektar utnyttjad åkermark
Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Sulphur (S), kg per hectare of utilised arable land

Riket, produktionsområden och län	kg svavel (S) per hektar					
	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Hela riket	11,9	12,7	11,2	12,6	12,1	12,1
Produktionsområden						
Götalands södra slättbygder	.	.	.	.	20,0	20,2
Götalands mellanbygder	.	.	.	.	14,0	14,0
Götalands norra slättbygder	.	.	.	.	14,9	14,9
Svealands slättbygder	.	.	.	.	12,5	12,4
Götalands skogsbygder	.	.	.	.	7,9	7,9
Mellersta Sveriges skogsbygder	.	.	.	.	6,3	6,3
Nedre Norrland	.	.	.	.	4,5	4,4
Övre Norrland	.	.	.	.	6,0	6,0
Län						
01 Stockholms	3,7	3,7	4,0	4,9	10	10
03 Uppsala	10	15	9	12	14	14
04 Södermanlands	13	27	12	10	12	12
05 Östergötlands	12	11	11	12	13	14
06 Jönköpings	15	14	15	15	8	8
07 Kronobergs	7	7	6	7	8	8
08 Kalmar	13	14	12	14	12	12
09 Gotlands	14	12	10	13	11	11
10 Blekinge	15	14	12	14	11	12
12 Skåne	20	19	17	20	18	18
13 Hallands	14	13	14	16	14	14
14 Västra Götalands	11	12	11	13	11	11
17 Värmlands	4	4	4	5	8	8
18 Örebro	11	12	12	12	13	13
19 Västmanlands	9	8	8	10	12	12
20 Dalarnas	6	6	7	8	7	7
21 Gävleborgs	4	5	3	3	6	6
22 Västernorrlands	3	3	3	4	4	4
23 Jämtlands	3	3	3	3	4	4
24 Västerbottens	4	4	5	6	6	6
25 Norrbottens	4	4	5	5	5	5

Anm. 2020/21 genomfördes en metodförändring för regional fördelning. Samtidigt infördes produktionsområden (P08) som ny redovisningsgrupp.

Kort om statistiken

I denna rapport redovisas försäljning av mineralgödsel i form av kväve, fosfor, kalium och svavel för län, produktionsområden och för hela riket. Resultaten sprids i serien MI 30 SM (tidigare Na SM). På SCB:s webbplats kan man ladda ner hela publikationen som pdf. I statistikdatabasen på webbplatsen finns data från undersökningen fritt tillgängligt.

I Jordbruksstatistisk sammanställning (Jordbruksverket) finns sammanställningar av tidigare års resultat.

SCB har sammanställt historisk statistik över försäljning av handelsgödsel med start från 1900-talets början. Se Handelsgödsel, stallgödsel och kalk i jordbruket – långa tidsserier (Na 15 SM 8501) respektive Handelsgödsel, stallgödsel och kalk i jordbruket. Kväve, fosfor, kalium och CaO i långa regionala tidsserier (Na 30 SM 9503).

Statistikens ändamål och innehåll

Syftet med statistiken är att redovisa total och regional försäljning till jord- och trädgårdsbruket av kväve, fosfor och kalium i mineralgödselmedel liksom förändringar över tiden. Sådan kunskap behövs bland annat för uppföljning av uppsatta miljömål och vid internationell rapportering. Från och med 1997 omfattas även uppgifter om försäljningen av svavel samt gödselmedlens innehåll av kadmium.

I tabellerna 1–4 redovisas totala mängder av växtnäringsämnen kväve (N), fosfor (P) kalium (K) respektive svavel (S) i försålda mineralgödselmedel. I tabellerna 5–8 redovisas mängderna kväve, fosfor, kalium respektive svavel beräknade per hektar utnyttjad åkermark. Redovisning ges för län, produktionsområden och hela riket och avser gödselår. Innehåll av metallen kadmium (Cd) i fosforgödselmedel beräknas på riksnivå och redovisas i avsnittet Statistiken med kommentarer.

Endast produkter avsedda för yrkesmässigt jordbruks- och trädgårdsbruksändamål ingår. Uppgifter om försäljning av gödselmedel avsedda för användning i skog ingår inte. Vidare har specialgödselmedel för golfbanor och gödselmedel avsedda för användning i hemträdgårdar exkluderats liksom organiska gödselmedel.

Totalkvantiteter av försålda mängder kväve, fosfor, kalium och svavel i gödselmedel som är tillåtna för ekologisk odling redovisas på riksnivå i Tablå A. I Tablå A ingår både oorganiska och organiska gödselmedel, och dessa kvantiteter ingår inte i tabellerna 1–8. Uppgifter om gödselmedel tillåtna i ekologisk odling är inhämtade från samma företag som lämnat uppgifter om mineralgödsel. I vilken utsträckning dessa handelskanaler omfattar all försäljning av gödselmedel tillåtna i

ekologisk odling är oklart. Uppgifterna får därför betraktas som osäkra. Gödselmedel tillåtna i ekologisk odling kan även säljas för användning i konventionell odling och för vissa gödselmedel, till exempel kalimagnesia, kan detta vara vanligt förekommande. Fördelningen mellan hur mycket som säljs för användning i ekologisk respektive konventionell odling kan inte kvantifieras.

Definitioner och förklaringar

Redovisningsår

Resultaten i denna rapport avser gödselåret 2021/22 och sammanfaller med branschens verksamhetsår 1 juli–30 juni. Härigenom underlättas uppgiftsinsamlingen och statistikens kvalitet förbättras.

Statistikens framställning

Uppgiftslämnare

Försäljning av mineralgödselmedel till jord- och trädgårdsbruk är en totalundersökning. Uppgiftslämnare till statistiken är tillverkare, importörer och/eller försäljare av mineralgödselmedel. I undersökningen har uppgifter från ett tjugotal företag ingått. Marknaden domineras av ett fåtal företag som svarar för över 95 procent av försäljningen.

Uppgifter

Uppgifterna avser försålda mängder (ton) av olika mineralgödselmedel och lämnas på produktnivå. Växtnäringsinnehåll i procent samt genomsnittlig kadmiumhalt (g per ton fosfor) ska även redovisas. Från och med gödselåret 2020/21 behöver uppgifterna endast redovisas på riksnivå. Endast produkter avsedda för yrkesmässigt jord- och trädgårdsbruksändamål ska redovisas.

Insamling och granskning

SCB övertog ansvaret för insamling av uppgifterna från och med gödselåret 2019/20 från Jordbruksverket. Undersökningen är från och med 2020/21 obligatorisk. Uppgifterna samlades in via ett elektroniskt frågeformulär. För de uppgiftslämnare som så önskade fanns möjlighet att lämna uppgifter i annat format.

Uppgifterna samlades in under perioden november 2022 till mars 2023 och avsåg försäljning för gödselåret 2021/22 (1 juli 2021–30 juni 2022). Olika typer av kontroller har gjorts bland annat för att undvika att leveranser redovisas dubbelt.

Där uppgift om växtnäringsinnehåll i form av kväve, fosfor, kalium och svavel saknades, kompletterades lämnade kvantitetsuppgifter med uppgifter från publicerade innehållsdeklarationer för respektive gödselmedel.

För mindre kvantiteter där uppgift om fosforgödselmedlens innehåll av metallen kadmium (Cd) saknades, har värdet för en liknande produkt eller halten 6 gram per ton fosfor använts för fasta NPK-produkter och 2,7 gram per ton för flytande produkter.

Beräkningar

Utifrån de lämnade uppgifterna har mängden ren växtnäring i form av kväve, fosfor, kalium och svavel beräknats för län, produktionsområden (PO8) och riket. Resultaten för produktionsområden och län skattas från och med 2020/21-års undersökning utifrån en modell baserad på SCB:s intermittenta urvalsundersökning över användning av gödselmedel, senast "Gödselmedel i jordbruket 2018/19. Mineral- och stallgödsel till olika grödor samt hantering och lagring av stallgödsel" (MI 30 SM 2002).

Fosforgödselmedlens totala innehåll av metallen kadmium har också beräknats, dock endast på riksnivå.

Vid beräkningen av kvantitet per hektar utnyttjad åkermark har försäljningsuppgifterna dividerats med arealen utnyttjad åkermark för 2022. Arealuppgifterna har hämtats från Jordbruksverkets statistikrapport "Jordbruksmarkens användning 2022. Slutlig statistik" (JO0104). Utnyttjad åkermark har definierats som summa åkermark exklusive träda och ospecificerad åkermark.

Statistikens kvalitet

Det finns flera faktorer som påverkar resultatens kvalitet. Den verkliga förbrukningen inom jord- och trädgårdsbruket under ett visst år bestäms både av inköpen och av eventuella lagerförändringar på enskilda gårdar och i olika handelsled. De uppgifter som publiceras i denna rapport måste därför ses som en approximation av användningen under gödselåret 2021/22.

Vid beräkningen av kvantitet per hektar utnyttjad åkermark görs antagandet att ingen gödsling sker till träda eller till ospecificerad åkermark och att hela den utnyttjade åkerarealen gödslats med mineralgödsel. Vid beräkningen av den regionala nivån (produktionsområden och län) görs ett antagande om att försäljningen av kväve, fosfor och kalium 2021/22 har samma regionala fördelning som användningen av kväve, fosfor och kalium i rena mineralgödselmedel hade växtodlingsåret 2018/19. Försäljningen av svavel antas ha samma regionala fördelning som kväve. Störst inverkan på resultaten bedöms uppstå från osäkerhet i modellantagandet vid uppdelningen av försålda kvantiteter per produktionsområde och län.

Mer information om statistikens kvalitet ges i särskild *kvalitetsdeklaration*. Mer information om *statistikens framställning* lämnas också i ett separat dokument. Dessa finns tillgängliga på SCB:s webbplats www.scb.se/mi1002.

Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2021/22

Summary

Sales of nitrogen in mineral fertilisers from July 2021 until June 2022 decreased by 5 percent and amounted to 184 900 tonnes in total. Sales of phosphorus amounted to 14 100 tonnes in total, which was 21 percent less than the year before. Sales of potassium were 27 800 tonnes in total, down 15 percent compared to the year before. Sulphur sales were almost at the same level as the year before and amounted to 28 600 tonnes.

The amount of cadmium in phosphorus fertilisers was estimated at 44 kg in total, or 3,1 g per tonne phosphorus.

The statistics on sales of fertilisers includes fertilisers for agricultural and horticultural purposes. The data is collected from manufacturers, importers and trading companies of fertilisers.

Results can vary between years, depending on stock changes at the farms, expected price changes or changes in taxes and charges. In such cases, the results do not reflect actual use. Normally, high price levels on crop outputs increase the optimal nitrogen fertilisation level.

In 2022, total production of cereals as well as total production of potatoes were higher than in 2021, whereas total production of temporary grasses was slightly lower.

Farmers' fertiliser application rates vary according to soil type, season, crop variety, farm policy, and more. More detailed information on the use and handling of fertilisers, based on interviews with farmers, is published intermittently. Data for 2018/19 is published in the report Use of fertilisers and animal manure in agriculture in 2018/19 (MI 30 SM 2002).

List of tables

- 1. Sales of fertilisers for agriculture and horticulture purposes in 2016/17–2021/22. Nitrogen (thousand tonnes N)
- 2. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Phosphorus (thousand tonnes P)
- 3. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Potassium (thousand tonnes K)
- 4. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Sulphur (thousand tonnes S)
- 5. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Nitrogen (N) kg per hectare of utilised arable land
- 6. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Phosphorus (P) kg per hectare of utilised arable land
- 7. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Potassium (K) kg per hectare of utilised arable land
- 8. Sales of fertilisers for agricultural and horticultural purposes in 2016/17–2021/22. Sulphur (S) kg per hectare of utilised arable land

List of terms

F	fosfor	phosphorus
	försäljning	sales
H	hela riket	the whole country
J	Jordbruksverket	The Swedish Board of Agriculture
	jord- och trädgårdsbruk	agriculture and horticulture
K	kadmium	cadmium
	kalium	potassium
	kväve	nitrogen
L	län	county
M	mineralgödsel	mineral fertilisers
P	produktionsområde	agricultural production area
S	svavel	sulphur
U	utnyttjad åkermark	utilised arable land (arable land excluding fallow and unutilised arable land).
V	växtnäringsämne	plant nutrient